

Рачунарство и друштво - Приватност на интернету

Данијела Симић

17. мај 2021.

Математички факултет
Универзитет у Београду

1. Приватност на интернету – увод
2. Приватност на интернету
3. Држава, закони и приватност
4. Заштита приватности

Приватност на интернету – увод

Ерик Шмит (енг. *Eric Schmidt*), бивши *CEO* у компанији *Google*

Са вашим одобрењем дајете нам још више информација. Ако нам дате информације о томе ко су неки од ваших пријатеља, ми вероватно можемо користити неке од тих података, опет, са вашом дозволом, да побољшамо квалитет наших претрага. Ви уопште не треба да куцате, јер знамо где сте, уз ваше одобрење. Знамо где сте били, уз вашу дозволу. Више или мање можемо претпоставити шта о чему размишљате.

- У марту 2018. године бивши запослени фирме Кембриџ Аналитика (енг. Цамбридге Аналутица) је открио јавности да је ова фирма купила од друштвене мреже Фејсбук приватне податке барем 50 милиона корисника без њихове сагласности.

- У марту 2018. године бивши запослени фирме Кембриџ Аналитика (енг. Цамбридге Аналитица) је открио јавности да је ова фирма купила од друштвене мреже Фејсбук приватне податке барем 50 милиона корисника без њихове сагласности.
- Подаци су прикупљени уз помоћ апликације на Фејсбуку која је била намењена прикупљању података у академске сврхе.

- У марту 2018. године бивши запослени фирме Кембриџ Аналитика (енг. Цамбридге Аналитица) је открио јавности да је ова фирма купила од друштвене мреже Фејсбук приватне податке барем 50 милиона корисника без њихове сагласности.
- Подаци су прикупљени уз помоћ апликације на Фејсбуку која је била намењена прикупљању података у акадамске сврхе.
- Међутим, ова апликација је, осим за оне кориснике који су на то пристали, узимала податке и свих њихових пријатеља.

- Постоји сумња да су подаци коришћени за различите злоупотребе: током председничке кампање Доналда Трампа, током периода референдума о чланству Уједињеног Краљевства у Европској унији

- Постоји сумња да су подаци коришћени за различите злоупотребе: током председничке кампање Доналда Трампа, током периода референдума о чланству Уједињеног Краљевства у Европској унији
- Политика платформе Фејсбук изричито забрањује продају или коришћење података корисника у сврхе оглашавања, што је учинило овај случај једним од највећих случаја кршења приватности података на интернету.

Приватност на интернету – увод

Шта је приватност?

Шта је приватност?

Један од проблема у дефинисању приватности лежи у ширини и неодређености овог појма, који обухвата заштиту од испитивања и недозвољених претрага, контролу над сопственим телом и приватним информацијама, па чак и право на слободу мишљења и говора.

Шта је приватност?

Кључни појам у расправама о томе шта је приватност је **концепт приступа**.

Приступ подразумева да једна особа има право да ограничи или забрани приступ себи у најширем смислу те речи, док са друге стране, он такође подразумева и право других да остваре приступ одређеној особи.

Шта је приватност?

Један од могућих начина да дефинишемо приватност је да је посматрамо као друштвени уговор који дозвољава појединцу да има одређен ниво контроле над тиме ко и у којој мери има приступ његовим подацима и његовом телу.

Приватност на интернету

- Вољно остављање информација. Понекад можемо имати неке предности таквог приступа.

- Вољно остављање информација. Понекад можемо имати неке предности таквог приступа.
- Невољно остављене и доступне информације.

- Вољно остављање информација. Понекад можемо имати неке предности таквог приступа.
- Невољно остављене и доступне информације.
- Перцепција приватности.

Приватност на интернету

Приватност и друштвене мреже

- Број корисника који су обрисали коментаре других или скинули своје име са слика на којима су означени је у порасту у односу на 2006. годину.
- Више од половине корисника има приватне профиле.
- Жене чешће имају приватне профиле.
- Подаци показују да су тинејџери 2012. године били далеко спремнији да поделе информације о себи него што су то били тинејџери 2006. године.

- Да ли заиста корисник има толику контролу над информацијама које други виде о њему?

Истраживања показују да без обзира на то колико неко одлучи да дели информација, то шта његови пријатељи одлуче да деле такође игра значајну улогу, чак и ако појединац нема налог на друштвеним мрежама.

Приватност на интернету

Колачићи

Колачићи (енг. *cookies*) су мале текстуалне датотеке које чувају информације о веб сајтовима као што су на пример информације о пријави корисника, садржај корпе приликом куповине, језик и остале информације које чине коришћење интернета једноставнијим.

Колачићи – врсте

Сесијски, односно краткотрајни колачићи – бивају избрисани приликом гашења прегледача.

Трајни колачићи имају рок трајања, те се чувају на рачунару до истека тог рока.

У оквиру трајних, колачићи се деле на:

- колачиће прве стране
- колачиће треће стране

Колачићи прве стране се користе само од стране веб сајтова који су их направили и првенствено се користе за побољшање корисничког искуства.

Колачићи треће стране (називају се и колачићи за праћење) користе сајтови који их нису направили. Обично је корисно да веб сајтови поред садржаја који је направио власник користе ресурсе других сајтова како би додали одређене функционалности.

То омогућава да они који су направили колачић добију информације сваки пут када корисник посети неку страницу на којој они поседују ресурсе, тј. имају своје колачиће.

- Коришћење колачића је до скоро било имплицитно, односно захтевало је од корисника да сам искључи опцију колачића (уместо да приватност буде претпоставка од које се полази).

- Коришћење колачића је до скоро било имплицитно, односно захтевало је од корисника да сам искључи опцију колачића (уместо да приватност буде претпоставка од које се полази).
- Сада је овај проблем и законски регулисан, те сада сви сајтови морају да обавесте корисника да прикупљају информације о њима путем колачића и морају да добију пристанак самог корисника да то ураде.

- Већина испитаника не препознаје нове законе као позитивне и као нешто што улива сигурност.

- Већина испитаника не препознаје нове законе као позитивне и као нешто што улива сигурност.
- Корисници извештавају да им нису јасне политике приватности, које ретко читају, као ни начини на које је њихова приватност загрантована.

- рекламе

- рекламе
- виџети (програмчићи/апликације) друштвених мрежа као што су “подели” и “свиђа ми се”

- рекламе
- виџети (програмчићи/апликације) друштвених мрежа као што су “подели” и “свиђа ми се”
- веб аналитике

- историју претраживања, куповине,

- историју претраживања, куповине,
- историју локације,

- историју претраживања, куповине,
- историју локације,
- информације о уређајима,

- историју претраживања, куповине,
- историју локације,
- информације о уређајима,
- када и где је виђена претходна реклама,

- историју претраживања, куповине,
- историју локације,
- информације о уређајима,
- када и где је виђена претходна реклама,
- линкови на које је корисник кликнуо

- историју претраживања, куповине,
- историју локације,
- информације о уређајима,
- када и где је виђена претходна реклама,
- линкови на које је корисник кликнуо
- ...

- Коришћење прегледача у приватном режиму рада.

- Коришћење прегледача у приватном режиму рада.
- Онемогућити чување колачића у подешавањима прегледача.

- Коришћење прегледача у приватном режиму рада.
- Онемогућити чување колачића у подешавањима прегледача.
- Обрисати колачиће.

Држава, закони и приватност

- Просечан становник Велике Британије буде ухваћен на камери у просеку 300 пута дневно.

- Просечан становник Велике Британије буде ухваћен на камери у просеку 300 пута дневно.
- Дешава се да држава прислушкује оно што одређени појединци у сваком тренутку говоре.

- Просечан становник Велике Британије буде ухваћен на камери у просеку 300 пута дневно.
- Дешава се да држава прислушкује оно што одређени појединци у сваком тренутку говоре.
- Неки закони нарушавају права приватности.

- Просечан становник Велике Британије буде ухваћен на камери у просеку 300 пута дневно.
- Дешава се да држава прислушкује оно што одређени појединци у сваком тренутку говоре.
- Неки закони нарушавају права приватности.
- *PRISM* и Едвард Сноуден.

Заштита приватности

- Енкрипција

- Енкрипција
- Виртуелне приватне мреже (VPN)